

SPOLEČNÉ STANOVISKO

Spolku moravských, jihočeských a východočeských insolvenčních správců k návrhu novely vyhlášky číslo 355/2013 Sb., a ke stanovisku ASIS k tomuto návrhu

Jménem členů Spolku moravských insolvenčních správců (SMIS) tímto vyjadřujeme jasnou podporu zákonodárci v krocích regulujících libovůli zřizování provozoven insolvenčních správců, která vedla až k současnému neudržitelnému stavu vyvolanému agresivním přístupem některých správců, raketovým nárůstem počtu provozoven správců a z toho plynoucí řetězové reakce zbývajících správců na tuto situaci. Současný stav vyústil až v extrémní důsledky zmiňované i v důvodové zprávě shora uvedeného návrhu vyhlášky.

Jako spolek insolvenčních správců, tedy praktiků, kterých se především dotýká navrhovaná novelizace, jasně kvitujeme možnost regulace počtu provozoven správců, podporujeme regulaci v tomto směru vedoucí k relativně rovnoměrnému zatížení správců. Máme za to, že je zcela legitimní požadavek na regulaci počtu provozoven v tom směru, aby každý insolvenční správce mohl zřídit toliko 4 provozovny se standardními úředními hodinami jako ve stávající úpravě, když pátý den by byl vyhrazen na práci v sídle správce.

Souhlasíme také s návrhem osobní účasti insolvenčního správce a ohlášeného společníka na své provozovně, ovšem spíše, jako s přechodným stavem, který si klade za cíl stabilizaci prostředí. Současně si dovoluujeme upozornit na nespravedlnost formou zvýhodnění, která je tímto zněním založena, a to ve vztahu k ohlášeným společníkům veřejné obchodní společnosti. Navrhované znění by veřejné obchodní společnosti zvýhodňovalo tak, že by umožnilo v.o.s. zřídit tolikanásobek povoleného počtu provozoven, kolik by v.o.s. měla svých ohlášených společníků. Proto **navrhujeme, aby bylo přijato znění, které v rámci připomínkového řízení navrhoval KSOS, případně SMIS, a které by této nespravedlnosti zamezilo.**

Několik slov ke stanovisku ASIS

V nejnovějším vydání Konkursních novin zveřejnila Asociace insolvenčních správců (ASIS) své odmítavé stanovisko k návrhu novely vyhlášky, která si dala za cíl korigovat důsledky, které vyvstaly v důsledku právní úpravy sídla a provozoven správců, ustanovování správců podle sídel a provozoven v obvodech okresních soudců a s tím související řádný výkon funkce správce, zejména ve speciálním způsobu insolvenčního řízení - oddlužení.

Názor ASIS, že navrhovaná právní úprava je v rozporu se zákonem č.312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, není správný. **Povinnosti insolvenčních správců jsou dány již samotným zákonem**, který sám pověřuje jejich specifikací vyhláškou ustanovením: „*Ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnosti o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně.*“ Jelikož některým správcům dosud jejich povinnosti evidentně nebyly dostatečně známé, bylo tedy třeba vyhlášku více konkretizovat a rozhodně se nejedná o nezákonný zásah do normotvorby. Ostatně i Usnesení VSOL, na které se ASIS sám

odkazoval ve svém odůvodnění, vyjadřuje názor, že „...Výsledkem výše uvedeného rozboru je nastolení stavu, kdy lze připustit, že z hlediska spravedlivého ustanovování insolvenčních správců a rovnoměrného přidělování věcí jednotlivým správcům mají úvahy soudu prvního stupně, které ústí v závěr o potřebě regulace počtu provozoven insolvenčních správců, své opodstatnění i racionální konsekvence.“

Dále, tvrdit absenci věcné potřeby návrhu mohou pouze osoby, které dávají přednost vlastním zájmům, před zájmy odborně vykonávat funkci insolvenčního správce. Absenci věcné potřeby návrhu tedy pociťují pouze ti insolvenční správci, kteří na dosavadní úpravě profitují. K těmto správcům se totiž potřeby dlužníků a věřitelů ani nemají šanci dostat, jelikož je nelze kontaktovat. Ovšem většina insolvenčních správců tuto věcnou potřebu pociťuje opravdu výrazně.

Rovněž je zajímavé sledovat názorový vývoj ASIS v čase. Ještě v roce 2012 ASIS deklaroval, že se zavedením provozoven nesouhlasí, byly označovány za iracionální, v rozporu se zákonem, poškozující insolvenční správce¹. To, že nyní ASIS zastává názor zcela opačný, aniž by to zdůvodnil, svědčí o účelovosti jednání jeho vedení, kde převážily zájmy správců s velkým počtem provozoven. Ze stanoviska ASIS navíc vyplývá, že se skutečně děje to, co se říká v důvodové zprávě ministerstva (výkon činnosti nekvalifikovanými osobami, jednání s dlužníky až 10 minut před soudním jednáním). Rozdíl je pouze v tom, že dle názoru ASIS je takové jednání naprosto v pořádku a v souladu se zákonem. Pokud se ASIS domnívá, že účelem oddlužení je pouze „administrace“ a distribuce dlužníkových příjmů, svědčí to pouze o nepochopení výkonu funkce insolvenčního správce. Dle našeho názoru **má dlužník právo na kontakt se svým insolvenčním správcem. Dlužníci jsou poškozováni** již tím, že jim to není umožněno a je s nimi jednáno jen korespondenčně či telefonicky - viz reportáž České televize konkrétně k JUDr. Řeháčkovi², případně protokol z jednání s dlužníkem Josef Válek, sp.zn.: KSOS 36 INS 37171/2013.

Zde je na místě pozastavit se nad kastováním insolvenčních správců ze strany ASIS. Dle vyjádření ASIS jsou tedy schopní správci ti, co mají největší počet provozoven? Možná tak všeho schopní, nikoli však kvalitou nejlepší. A to, že se větší část insolvenčních správců nechce podílet na absurdním výkladu zákona a zřizovat si fiktivní provozovny téměř v každém okrese ČR, přestože zákon jasně hovoří o „skutečném“ výkonu funkce, neznamená, že by to nedokázali, ale zkrátka se na tomto paradoxu nechtějí podílet. Naštěstí ale jen menší část insolvenčních správců místo řádného vedení insolvenčních řízení raději spekuluje nad ekonomickou analýzou výkonu činnosti a rozboru tržního prostředí, přestože insolvenční správce vůbec nepůsobí v tržním prostředí.

---

¹¹ http://asociace.asis.cz/create_file.php?id=274

² Události v regionech (Brno) premiéra 22. 6. 2014 18:00 na ČT24, reportáž "Jednání o osobních bankrotech se prodlužuje a komplikuje":

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/314281381900622-udalosti-v-regionech-vikend/titulky#>

Vysvětlení postoje ASIS se však stává pro čtenáře zjevným, až pokud se pozorně začte do oddílu 3. „Náklady a přínosy návrhu“.

Protože je nanejvýš nutné, aby stav věcí přestal být halen do vzletných vět a odvolávání se na zákonnost či nezákonnost právní úpravy či soudních rozhodnutí, konstatujeme, že pro některé správce (jak se naznačuje ve stanovisku ASIS – zejména pro ty „nejschopnější správce“) **znamenal právní úprava provozoven investiční příležitost, jak s minimalizací nákladů dosáhnout maximálního zisku.** Jak ve stanovisku ASIS můžeme zjistit, je insolvenční správce racionálně uvažující ekonomický subjekt, a proto stačilo pro každý okres „zaříditi“ provozovnu a právní nárok na přidělování velkého množství případů byl zajištěn. Není to tak dávno, kdy mnozí z těchto „nejschopnějších správců“, kteří se dnes tolik snaží o to, aby jim bylo přidělováno co nejvíce oddlužení, donedávna prohlašovali, že oddlužení je poměrně podřadnou formou insolvenčního řízení, kterou by ti nejschopnější neměli být vůbec zatěžováni.

Z reakcí mnoha ostatních správců se však dá vysledovat, že takový striktně ekonomický pohled na výkon funkce správce v oddlužení není naštěstí obecný. Je samozřejmě nutné, aby správce byl řádně a poctivě zaplacen, ale každý, kdo se dlouhodoběji oddlužením zabývá, ví, jak specifický tento druh insolvenčního řízení je. **Oddlužení je v insolvenčním zákoně proto – obecně řečeno - aby osobám v obtížné životní situaci pomohlo osobní stav vyřešit a začít znovu.** Pro správce jde o poměrně psychicky namáhavou práci, která vyžaduje odbornost, erudici, ale i empatii, neboť správce je průvodcem dlužníků ve zpravidla pětileté etapě života. Dlužníci mají právo být v kontaktu se svým správcem, jak osobně tak i prostřednictvím zaměstnanců insolvenční kanceláře, jak na provozovně, tak i v sídle. Na obou místech musí správce vykonávat skutečně svou činnost i osobně a být k dispozici dlužníkům i věřitelům. Některé úkony nutně musí správce konat osobně, neboť i ve zdánlivě „podřadném“ oddlužení činí správce na svou odpovědnost celou řadu úkonů, aby si byl jist, že splnil svou povinnost výkonu řádné správy. Je ale samozřejmé, že je to věc přístupu každého správce - pokud insolvenční návrh a skutečnosti v něm tvrzené nijak neprověří (dle názoru ASIS: dlužník je přece odpovědný za to, co tvrdí), dlužníka nevyslechne (dle ASIS je to ztráta času), nesepíše řádně majetkovou podstatu a neprovede obhlídku bydliště dlužníka (ASIS tvrdí, že obhlídka přece nic nového nepřinese), dlužníkovi trpělivě osobně a třeba i opakovaně nevysvětlí, jaká práva a povinnosti má a co jej vlastně čeká (dle ASIS : dlužník si to přece má zjistit sám nebo už jednou mu to bylo vysvětleno a to musí stačit), přezkum přihlášených pohledávek provede formálně a veškeré pohledávky uznává (incidenční spory správce zdržují), pak je skutečně možné, že správce vlastně ani nemusí v řízení figurovat, protože rozesílat věřitelům každý měsíc dlužníkovy finanční prostředky může vlastně kdokoli, na to není zapotřebí vykonat zkoušku insolvenčního správce. Od takového pohledu na výkon funkce správce je jen krůček ke konstatování ASIS, že většina úkonů na provozovně je povahy „ryze administrativně technické“, které vlastně „žádnou odbornost ve skutečnosti nevyžadují.“

Není možné, aby správce vykonával svou činnost řádně (pokud nezúží svou činnost na výše uvedený způsob) u desítek poboček a v řádově tisících případech. Pokud tak činí, pak v řízeních figuruje skutečně jen jako jméno v usnesení soudu.

Ve stanovisku ASIS k návrhu vyhlášky se velice často objevuje jedna myšlenka: Pokud správce nevykonává svoji činnost kvalitně, měl by být soudem zproštěn z funkce. Jelikož se toto neděje dle názoru ASIS častěji než před účinností Vyhlášky, logicky to znamená, že se existence provozoven nijak

kvalitativně výkonu funkce nedotkla. Vůči tomuto je třeba se důrazně ohradit. Jednak není pravdou, že insolvenční správci s vyšším počtem provozoven nejsou ze strany soudů zprošťováni – ostatně lustrace insolvenčního rejstříku konkrétně u některých čelních představitelů ASIS potvrdí opak (viz např. rozhodnutí, kdy Vrchní soud v Olomouci potvrdil usnesení Krajského soudu v Ostravě, který zprostil funkce AS ZIZLAVSKY v.o.s. z důvodu, že byt měli nařízenou osobní účast u přezkumného jednání, tak se bez předchozí omluvy nechali zastoupit jinou osobou.³ Ale i kdyby tomu tak náhodou bylo (například proto, že soudy jsou už i tak značně přetíženy a úkony, mezi které patří zprošťování insolvenčních správců, s sebou nesou samozřejmě značné komplikace v řízení), tak toto přece nemůže nikdo považovat za jediné měřítko kvality práce?! **Zproštění funkce insolvenčního správce je sankcí výjimečnou za hrubá porušení povinností insolvenčního správce. Ale to přece neznamená, že cokoli „méně závažného než co je hodno zproštění“ je nutně kvalitním výkonem funkce!** Pokud insolvenční správce omezí svoji činnost na prosté administrativní úkony, a to ještě jen v té nejnutnější míře, tak to rozhodně kvalitní výkon funkce není. Například i výše zmíněný přezkum pohledávek věřitelů – opět nahlédnutím do insolvenčního rejstříku je možné si ověřit, že insolvenčních správců s vysokým počtem provozoven je popírání tak výjimečné jako sníh v létě. Přitom **mezi základní povinnosti insolvenčního správce** (mj. judikováno jako povinně osobní výkon funkce) **patří přezkum pohledávek s tím, že pokud tento uznává i velice pochybné nároky, poškozují tím ostatní věřitele, kteří následkem obdrží nižší procento plnění, než kdyby tyto nároky uznány nebyly**. A takových případů je opravdu velmi mnoho.

Jelikož výraz „nejschopnější“ insolvenční správci se ve stanovisku ASIS objevil několikrát, je třeba se v souladu s logikou samotné ASIS ptát, jaká jsou tedy kritéria pro označení „nejschopnější“? Toto je snad objektivně zjistitelné a změřitelné? Pokud se „nekvalitní“ dá vyčíst z insolvenčního rejstříku dle počtu zproštění, tak dle čeho zjistíme, kdo je tedy ten nejschopnější? Neměli by toto snad vždy posuzovat „ti ostatní“? Tedy například subjekty dotčení insolvenčním řízením? Anebo se snad za nejschopnější považují ti insolvenční správci, se kterými již byla zahájena i správní řízení ze strany ministerstva spravedlnosti za nedodržování elementárních povinností uvedených v zákoně?

Je tedy třeba se zásadně ohradit proti tvrzení, že čím lepší (odborně vybavenější a schopnější) insolvenční správce, tím má více provozoven. Možná je takový správce dravější, s kvalitou práce to má pramálo společného. Tato úvaha je naprosto zcestná, neboť je řada správců, kteří nemíní na úkor kvality práce přistoupit na systém „dravců“ a trpělivě a kvalitně se dále věnují dlužníkům. Naprosto podivný je také závěr, že nejkvalitnější advokáti (správci) budou novou regulací z trhu nutně vytlačeni. Lukrativnost klientely tedy zřejmě podle ASIS znamená, že aby výkon funkce správce v oddlužení byl vysoce lukrativní (!), musí úspěšný správce nahromadit takové množství insolvenčních věcí, aby vysoké lukrativnosti dosáhl. V oddlužení může hledat vysokou lukrativnost pouze ten, kdo tam vidí jen „investiční příležitost“ bez ohledu na osobu dlužníka v tíživé životní situaci.

Není bez zajímavosti, že **v době nedávné byly podobnou investiční a lukrativní příležitostí bagatelní pohledávky**, jejichž hromadné právní vymáhání způsobilo na trhu právních služeb nenapravitelný rozkol.

---

³ https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=42c3f606-7b41-4478-b42d-37f59e210e8d

Na závěr si dovolíme poukázat na to, že ASIS byl dlouhodobě jedinou profesní institucí insolvenčních správců v ČR. Jelikož však začaly být ze strany vedení ASIS prezentovány názory, které v žádném případě nereflektovaly názory většiny (a to ani když se velké množství insolvenčních správců – členů i nečlenů ASIS - proti těmto veřejně prezentovaným názorům důrazně ohrazovalo), vzbudilo to velkou vlnu nevole. A nejen toto. Jelikož je zřejmé, že ASIS bude i nadále hájit zájmy pouze úzké skupiny správců, která si pomocí vyhlášky chtěla udělat byznys, proto tento spolek insolvenční správců, kteří mají rozum, důstojnost a chuť dělat svou práci tak, aby nepoškozovali žádného věřitele ani dlužníka opouštějí a zakládají regionální spolky. Proto také vznikl Spolek moravských insolvenčních správců, který vedle svých stanov, má také etický kodex a standardy. Současně byly vytvořeny spolky insolvenčních správců v Jižních a Východních Čechách. Tyto spolky mají stejný postoj k potřebě regulace počtu provozoven a úzce spolupracují na celorepublikové úrovni. Již jen během prvních pár týdnů existence mají tyto regionální spolky desítky členů a další přibývají každým dnem – v podstatě přibližně stejným tempem, jakým tito správci opouštějí a s příchodem nového roku budou opouštět členskou základnu ASIS. Ano, pak je pravděpodobné, že členy ASIS již zůstanou právě jen ti (všeho) schopní insolvenční správci.

Na závěr:

Spolky moravských, jihočeských a východočeských insolvenčních správců jsou tedy toho názoru, že je nutné v zájmu zachování kvality insolvenčního řízení regulovat chod provozoven a s tím související výkon funkce insolvenčního správce a proto tuto regulační snahu vítá. V tomto případě nejde o nepřípustný zásah do normotvorby, neboť jde o návrh na základě zákona a v pohybuje se jeho mezích. Svě opodstatnění nepochybně má. Byť je možné diskutovat o formě navrhované právní úpravy, rozhodně nesouhlasíme se závěrem, že důsledkem přijetí právní úpravy bude, že schopní správci budou odrazeni a ti „nejschopnější“ odejdou. Ti schopní totiž zůstávají, neboť věří v nápravu pokřivených poměrů, která musí přijít. Je ale možné, že dravci a hledači investičních příležitostí mnohdy nevydrží a začnou hledat lukrativnější příležitosti jinde. Otázkou je, komu by toto mělo vadit...?

Za Spolek moravských insolvenčních správců

Předsedkyně Mgr. Ing. Eva Hepperová

Za Spolek insolvenčních správců

Předseda JUDr. Jan Kubálek

Za spolek východočeských insolvenčních správců

Předseda Česká insolvenční v.o.s., za kterou jedná JUDr. Kamil Podroužek